

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף רוח וחברה
הפיקוח על הוראת ספרות

הנחיות לעבודת חקר בספרות בנושא צ'כיה

מהי ייחודיותה של עבודת החקר בספרות בנושא צ'כיה במסגרת פרויקט 'צמח'?

בעבודת החקר בספרות אתם תחקרו יצירות ספרותיות הקשורות לתרבות ולהווייה הצ'כית. העבודה תהיה בנויה על יסוד תמאטי (נושא מארגן). במרכז של העבודה תוצג שאלת חקר הנובעת מקורפוס היצירות הנבחרות (יצירות שישקפו את נושא העבודה). כל הטקסטים הספרותיים ידונו בשאלת החקר ויציגו אותה מהיבטיה השונים.

בעבודה תוצג תזה המשיבה על שאלת החקר, שתאושש או תפריך אותה, על בסיס הקריאה הפרשנית ביצירות הספרות.

היקף העבודה:

10 – 15 עמודים

מספר היצירות שיבחרו לעבודה יהיה בהתאם לאורכן ולמורכבותן.

מבנה העבודה:

1. הקדמה

הסבר המנמק את הבחירה בנושא.

2. מבוא

המבוא כולל:

- א. הצגת הנושא והבסיס התיאורטי לעבודה, על סמך 3 - 5 מקורות עיוניים מתאימים.
- ב. ניסוח בהיר של עיקרי הדברים שיוצגו בעבודה ותיאור מבנה העבודה (כולל פירוט ראשי הפרקים).
- ג. ניסוח שאלת חקר והשאלות הנגזרות ממנה.
- ד. הצגת תפיסה / עמדה (תזה) ביחס לנושא הנבחר (מעין השערת מחקר).

3. גוף העבודה: דיון והעמקה ביצירות הנחקרות במסגרת הנושא שבחרתם.

התלמיד/ה המשתתף/ת בתחרות יבחר/תבחר בכמה יצירות ספרות המשקפות היבט מסוים של ההווייה והתרבות הצ'כית. יצירות אלה תהוונה את קורפוס המחקר של עבודת החקר. מלאכת החקר עשויה להתפרס על ז'אנרים ספרותיים שונים, או להתמקד בז'אנר אחד, כמו גם לעסוק ביצירתו של יוצר אחד (קפקא, למשל), או ביצירתם של כמה יוצרים שעוסקים בנושא החקר. להלן פירוט השאלות הנגזרות מהנושא המרכזי, לפי חלוקה לז'אנרים:

א. רומאן:

דיון ברומאן מן ההיבט של הנושא התמאטי הנבחר. כיצד הנושא שבחרתם מוצג ברומאן? זווית הראיה, אופן הצגת הנושא ברומאן, אמצעי בטוי ספרותיים...? במה ייחודו של הרומאן הספציפי שבחרתם ואיך הוא מתקשר לשאלת החקר שלכם?

הערה חשובה: הקשר ליצירות הספרותיות צריך להיות ברור הן בכותרת העבודה, הן בהצעת החקר והן במבוא.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף רוח וחברה
הפיקוח על הוראת ספרות

ב. סיפורים קצרים:

דיון בסיפורים קצרים המציגים את הנושא בדרכים שונות. ההבדלים בין הסיפורים יכולים להיות בעמדת המספר, בזווית הראיה של הגיבורים, באפיון הדמויות, בסיטואציות המתוארות, בנסיבות ההיסטוריות של ההתרחשות, במקום ובזמן של כל סיפור, באופן ארגון העלילות, במבנה הסיפורים, המטרות הכתיבה ועוד.

ג. מחזה:

דיון באופן הצגתו של הנושא במחזה. כיצד ייחודו של הז'אנר מסייע בשיקוף והצגה של נושא החקר.

ד. שירים:

התבוננות בקבוצת שירים המבטאים את נושא החקר באופנים דומים או שונים. מה תרומתו של כל אחד מהשירים לשאלת החקר שלכם.

ה. מאמרים עיוניים תיאורטיים:

שימוש בשלושה - חמישה מאמרים עיוניים תיאורטיים הדנים בנושא עבודת החקר ומסייעים בהארת הנושא באופן מעמיק.

4. סיכום

בסיכום מספר מרכיבים:

הסיכום סוגר את הנושא שנפתח במבוא לעבודה ומציג את המסקנות ואת העמדות האישיות שלך ביחס לנושא הנחקר.

5. רשימה ביבליוגרפית מורחבת (מקורות ראשוניים ומקורות משניים).

אנו מאחלים לכם הצלחה, הנאה מיצירות הספרות ועבודה פורייה ומעוררת חשיבה.

יש להעלות את העבודה לאתר "צמח", בצירוף שם התלמיד, שם בית הספר, כיתה וטלפון להתקשרות.

אתר צמח: http://sites.education.gov.il/cloud/home/lmida_shitupit/Pages/cemach_project.aspx

הערה חשובה: הקשר ליצירות הספרותיות צריך להיות ברור הן בכותרת העבודה, הן בהצעת החקר והן במבוא.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף רוח וחברה
הפיקוח על הוראת ספרות

מחווין לעבודת חקר בספרות		
מרכיב בעבודת החקר	קריטריונים	ניקוד (בעבודה הסופית)
הקדמה כעמוד אחד	הקדמה אישית	3
מבוא – רקע תיאורטי כ- 2-3 עמודים	שאלת החקר – שאלת החקר מנוסחת בבירור ומכילה בתוכה את שמות היצירות הנחקרות	17
	המידע מתבסס על מקורות אמינים ועדכניים וכולל הפניות למקורות	
	המבוא כולל הסבר מושגים מרכזיים ספרותיים וחוג-ספרותיים החשובים לפיתוח הנושא ורלוונטיים לשאלת החקר	
	הכתיבה תמציתית וברורה; המידע ממוזג באופן המתאים לשאלת החקר וישנה הקפדה על קישוריות וקוהרנטיות בין הפסקאות	
	המבוא מוצג באופן שמוביל לפיתוח הנושא בגוף העבודה. (חשוב לזכור שהעבודה היא בספרות והבסיס התיאורטי הוא בבחינת כלי במחקר הספרותי)	
מערך המחקר / תכנית העבודה - התמודדות עם שאלת החקר (גוף העבודה) כ- 10 עמודים	יישום ההיבטים התיאורטיים בפרשנות היצירות הספרותיות	60
	ניתוח ופרשנות שיטתיים ומובנים של יצירות הספרות בהלימה לשאלת החקר.	
	כתיבה רציפה, הגיונית, תמציתית וברורה; ישנה הקפדה על קישוריות וקוהרנטיות בין כל חלקי העבודה.	
סיכום (מסקנות ודיון) כ- 2-3 עמודים	הסיכום נובע מגוף העבודה ומתבסס עליו, עם זאת, אסור לו לחזור על הניסוחים שבגוף העבודה.	15
	ישנה התייחסות לרקע התיאורטי, לפרקי העבודה ולשאלת החקר.	
ביבליוגרפיה ועיצוב כללי	שימוש בשלושה מקורות מידע, לפחות (2 מאמרים לבחירה לפחות ומאמר שנלמד בכיתה).	5
	רישום על פי הכללים המקובלים	
	ציטוט על פי הכללים המקובלים	
	הצגה על פי הדרישות (שער, עמוד, תוכן עניינים); כתיבה תקנית (כותרות, כתב, כתיב).	
	נספחים – כוללים את הצעת העבודה המאושרת, מאמרים, יצירות (אם יש צורך), חומרי העשרה וכיוצא"ב....	

הערה חשובה: הקשר ליצירות הספרותיות צריך להיות ברור הן בכותרת העבודה, הן בהצעת החקר והן במבוא.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף רוח וחברה
הפיקוח על הוראת ספרות